

Dra Aleksandra Knaflowska, prof. nadzw.

Poznań, 08.12.2024 r.

Akademia Sztuki w Szczecinie

Wydział Sztuki Mediów, Fotografii, Filmu Eksperymentalnego

Kierowniczka Pracowni Afektywnych Praktyk Artystycznych

pseudonim: Aleksandra Ska

Recenzja w postępowaniu habilitacyjnym pani dry Karoliny Freino / Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu.

Recenzja została sporządzona w związku z decyzją Rady Doskonałości Naukowej o przeprowadzeniu postępowania w sprawie nadania stopnia doktory habilitowanej drze Karolinie Freino w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.

Dane biograficzne kandydatki

Karolina Freino to polska artystka wizualna i akademicka, rocznik '78. Uzyskała dyplom magisterski w 2003 roku na Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu w specjalności rzeźba. W 2006 roku zdobyła tytuł MFA na Bauhaus-Universität w Weimarze, realizując międzynarodowy program z zakresu sztuki publicznej. Stopień doktory sztuk plastycznych uzyskała w 2017 roku na Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku, prezentując pracę zatytułowaną *Miejsce i moment jako tworzywo artystyczne*, z wyodrębnionym osobnym tytułem: *Kontestator/ka, nomad/ka, najemnik/czka. Artysta/ka w różnorodnych kontekstach społecznych*. Promotorem był prof. Grzegorz Kowalski z Wydziału Sztuki Mediów Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Recenzje napisali dr hab. Elżbieta Jabłońska (prof. Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Wydział

Sztuk Pięknych, Zakład Rysunku) oraz dr hab. Hubert Czerepok (prof. Akademii Sztuki w Szczecinie, Wydział Malarstwa i Nowych Mediów).

Dydaktyka i misja edukacyjna

Od 2007 roku dra Karolina Freino reprezentuje Akademię Sztuk Pięknych im. E. Gepperta we Wrocławiu, gdzie nie tylko rozwija własną praktykę artystyczną, lecz także kształtuje kolejne pokolenia twórczyń i twórców. Swoje doświadczenie dydaktyczne zdobywa od początku we współpracy z prof. Grażyną Jaskierską-Albrzykowską. Rozpoczęła pracę w Katedrze Rzeźby i Działań Przestrzennych początkowo jako asystentka, na pół etatu, a dopiero po dziesięciu latach, w 2017 roku, awansowała na stanowisko adiunktki i została zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy. W ciągu tych lat wykazywała się twórczym zaangażowaniem i intelektualną refleksją. Jej działalność zawodowa to unikatowa synergia sztuki, badań i współpracy międzydyscyplinarnej. Jako wykładowczyni i mentorka Karolina Freino inspiruje swoich studentów i studentki do eksplorowania przestrzeni publicznych nie tylko jako miejsc działań artystycznych, ale również jako dynamicznych pól społecznego dialogu i zmian. W swojej pracy dydaktycznej zachęca do myślenia poza schematami, integrując interdyscyplinarne podejście i wspierając młode osoby twórcze w odkrywaniu ich unikalnych dróg artystycznych. Jest to niezwykle ważna cecha pedagoga, która nie tylko świadczy o randze uczelni artystycznej, ale także stanowi istotny element jej wizerunku. Karolina Freino od 2018 roku prowadzi autorską pracownię „Art in Context” w ramach MFA in Visual Arts oraz w Szkole Doktorskiej. Jej działalność dydaktyczna skupia się na rozwijaniu interdyscyplinarnego podejścia do sztuki, wspierając zarówno studentów polsko-, jak i anglojęzycznych. W ramach tej pracy była promotorką kilku prac magisterskich, obronionych z wyróżnieniem. Brakuje mi jednak możliwości zapoznania się z jej autorskim programem, przykładami ćwiczeń czy zadań semestralnych. Wspominam o tym, ponieważ jako dydaktyczka i kierowniczka

Pracowni Afektywnych Praktyk Artystycznych dostrzegam w myśleniu pani Karoliny bliskie mi podejście, które łączy praktykę twórczą z misją edukacyjną wykraczającą poza tradycyjne ramy akademickie. Zwyczajnie mnie to ciekawi.

Działalność organizacyjna i popularyzatorska po doktoracie

Karolina Freino podczas pracy dydaktycznej pełniła również funkcje organizacyjne, takie jak koordynatorka: studiów anglojęzycznych, programu Visiting Professors oraz programu Erasmus+ na kierunku Rzeźba w ASP im. E. Gepperta we Wrocławiu. Była zaangażowana w realizację projektów międzynarodowych, między innymi w projekt w ramach programu POWER, finansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Współuczestniczyła w przygotowaniu raportów akredytacyjnych, raportu oceny pracownika oraz nowelizacji dokumentacji programu kształcenia na kierunku Rzeźba. Sprawuje również funkcję członkini Rady Wydziału, zespołu ds. Jakości Kształcenia czy Kolegium Elektorów. Jest inicjatorką i organizatorką cyklu „Szczyt Formy”, który od 2008 roku stanowi platformę dialogu między studentami a uznanymi artystami młodego i średniego pokolenia. W ramach tego projektu odbyło się kilkadziesiąt spotkań autorskich, wspierających wymianę doświadczeń i rozwój młodych twórców. Organizowała także liczne wystawy prac osób studenckich, a także spotkania, warsztaty oraz plenerowe projekty edukacyjne. Jej osiągnięcia dydaktyczne i organizacyjne zostały wielokrotnie docenione przez ASP im. E. Gepperta, m.in. nagrodą indywidualną oraz zespołowymi nagrodami Rektora. Działalność dydaktyczna oraz praca Karoliny Freino na rzecz Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu nie tylko świadczą o jej zaangażowaniu w rozwój edukacji artystycznej, lecz także stanowią wizytówkę promującą uczelnię i przyciągają młodych ludzi pragnących studiować sztukę.

Działalność artystyczna po doktoracie

Po uzyskaniu stopnia doktory sztuki Karolina Freino zrealizowała szereg projektów, które znacząco wzbogaciły jej dorobek artystyczny i wpłynęły na rozwój polskiej sztuki współczesnej. Doktora Karolina Freino stworzyła dzieła, które zyskały międzynarodowe uznanie, prezentując je na prestiżowych wydarzeniach, m.in. we Francji (2024) czy na POCHEN Biennale w Niemczech (2020). Każda z jej prac, od interaktywnych instalacji po subtelne interwencje w przestrzeni miejskiej, odzwierciedla głębokie zrozumienie endemicznych kontekstów i globalnych wyzwań. Pomimo tego, że w dossier artystki widoczna jest mocno lokalna, wrocławska aktywność, jej prace były również prezentowane w renomowanych galeriach i instytucjach sztuki o międzynarodowym i krajowym zasięgu. W ostatnich latach została zaproszona do Biennale w Zielonej Górze (2021), które – w mojej opinii – stanowiło jedno z najważniejszych reprezentacji współczesnego myślenia rizomatycznego, integrując różnorodne narracje i praktyki artystyczne w nielinearną, wielowymiarową strukturę. Freino brała udział w kilku wystawach w Trafo Trafostacji Sztuki w Szczecinie, uważanej za progresywną i prestiżową instytucję sztuki współczesnej. Jej twórczość doceniono również podczas licznych konferencji i sympozjów, gdzie prezentowała swoje strategie artystyczne. Równolegle rozwijała działalność kuratorską, m.in. organizując w Browarze Mieszczańskim we Wrocławiu w 2023 roku wystawę „Koniunkcje”, która prezentowała prace dydaktyczek oraz studentów i absolwentów pracowni rzeźby ASP we Wrocławiu i Gdańsku.

Na podstawie przeglądu portfolio Karoliny Freino mogę wyróżnić kilka kluczowych prac, które charakteryzują jej podejście do sztuki w przestrzeni publicznej oraz jej refleksję nad historią, pamięcią i współczesnym kontekstem społecznym. *Blenda* (2016) to praca będąca dialogiem między przeszłością a teraźniejszością. Artystka, rekonstruując scenografię fotograficzną, przywołała skrawek rzeczywistości z przeszłości, z czasów, gdy miejsce, w którym dokonała

interwencji, było Stoczną Gdańską. *Katarakta* (2016) to zrealizowana na placu Wolności w Katowicach interwencja artystyczna, która odnosi się do zmiennych znaczeń przestrzeni publicznej oraz historii związanej z symbolami władzy. Po transformacji ustrojowej pusty postument, pozostałość po zdemontowanym pomniku Armii Czerwonej, stał się elementem oczekującym na nową, nieokreśloną tożsamość. Artystka, zamiast jednoznacznie wypełnić tę pustkę, użyła dymu jako tymczasowej „kurtyny”, która otaczała postument. Interwencja wprowadziła element efemeryczny, który jednocześnie podkreślał tymczasowość i nietrwałość symboli oraz ciągłą negocjację znaczeń w przestrzeni publicznej. Praca, zrealizowana w ramach wystawy „Widmo” w Galerii Sztuki Współczesnej BWA w Katowicach, jest jednym z kluczowych przykładów praktyki site-specific Karoliny Freino. *Lament* (2023) to poruszająca instalacja dźwiękowa zrealizowana na pograniczu polsko-białoruskim. Praca łączy w sobie warstwy ekologiczne, polityczne i humanitarne, tworząc przejmującą refleksję nad kryzysem migracyjnym oraz stratą i pamięcią. Inspiracją dla projektu jest tragiczna śmierć uciekinierki z Kamerunu, Livine Solange, w wyniku kryzysu humanitarnego. Dźwięk instalacji to głos kameruńskiego ptaka zagrożonego wyginięciem, który został przekształcony w pieśń żałobną. Jest to terenowe nagranie wykorzystane na licencji Creative Commons. *Lament* to nie tylko elegia, ale także wezwanie do refleksji nad współczesnym światem, w którym granice stają się miejscami wykluczenia, a natura i ludzkie życie pozostają ofiarami politycznych napięć. *Drzewo upamiętniające pobicie Jerzego Ludwińskiego* (2023) to stworzona w ramach 21. Przeglądu Sztuki „Survival” we Wrocławiu instalacja artystyczna, która podejmuje temat marginalizowanych postaci historycznych oraz zacierania pamięci o ich działaniach w kontekście systemowych represji. Praca dotyczy Jerzego Ludwińskiego, jednego z najważniejszych polskich teoretyków i kuratorów sztuki współczesnej, który w 1971 roku został brutalnie pobity w niewyjaśnionych okolicznościach. Zdarzenie to, odnotowane w raporcie tajnego współpracownika Służby

Bezpieczeństwa, miało istotny wpływ na jego późniejsze życie i działalność, przyczyniając się do jego wycofania z aktywności we Wrocławiu. Instalacja, poprzez metaforę drzewa, nawiązuje do długowieczności idei i twórczych koncepcji Ludwińskiego, które przetrwały mimo przeszkód, co ma odniesienie do strategii artystycznej Karoliny Freino. Praca ta stała się dla mnie punktem wyjścia do analizy twórczości Karoliny Freino, prowadzonej w ramach pracy habilitacyjnej.

Analiza strategii artystycznej Karoliny Freino w kontekście „fazy wyobraźni”
Jerzego Ludwińskiego

„Dzieło sztuki traci swoją strukturę przestrzenną i czasową, i jakiegokolwiek zakreślone pierwotne granice. Może pojawić się wszędzie i obejmować sobą wszystko. Jego konkretyzacja powstaje wyłącznie w wyobraźni odbiorcy. Zapis procesu twórczego ogranicza się albo do jego fazy prologowej (czyli koncepcji), albo do fazy epilogowej (zatem dokumentacji). Forma zapisu faktu artystycznego nie ma żadnego znaczenia, gdyż on sam rozgrywa się w sferze pojęciowej. Etap wyobraźni nie istnieje na pograniczach wszystkich znanych dyscyplin artystycznych, lecz jest raczej ich wspólnym mianownikiem. Mamy tu do czynienia ze swego rodzaju metasztuką, a także z próbą wchłonięcia przez nią całej rzeczywistości. Tendencje w tradycyjnym rozumieniu nie występują. Sztuka conceptualna i sztuka niemożliwa nie są tendencjami”¹.

Dokonując analizy twórczości Karoliny Freino, odwołuję się do formuły przyjętej przez polskiego teoretyka i krytyka sztuki – Jerzego Ludwińskiego. W swoim referacie o sztuce w epoce postartystycznej przedstawił on koncepcję ewolucji sztuki w sześciu fazach. Jedną z nich jest IV „faza wyobraźni”, w której sztuka przekształca się z materialnych obiektów w procesy mentalne, idee

¹ J. Ludwiński, *Sztuka w epoce postartystycznej*, Poznań 1971, s. 246.

i wyobrażenia. W tej fazie kluczowe jest tworzenie nowych narracji, redefinicja rzeczywistości i operowanie na poziomie wyobraźni, co ma bezpośrednie odniesienie do strategii artystycznej Karoliny Freino. Jej praktyka artystyczna, bazująca na kontekstualnym podejściu, procesualności i efemeryczności, jest doskonałym przykładem współczesnej realizacji idei Ludwińskiego. Znamienne jest, że zarówno rozważania Jerzego Ludwińskiego, jak i praktyka artystyczna Karoliny Freino rozgrywają się w przestrzeni wrocławskiej awangardy, która od dekad stanowi istotny punkt odniesienia dla sztuki eksperymentalnej i krytycznej w Polsce. Ludwiński, jako teoretyk sztuki, wprowadził koncepcje wykraczające poza tradycyjne ramy artystyczne, takie jak „muzeum pojęciowe” czy „sztuka w stanie rozszerzonym”, które inspirowały nowe sposoby myślenia o procesach twórczych i instytucjach sztuki. Z kolei Freino, realizując swoje prace w kontekście społeczno-politycznym i historycznym, kontynuuje tę tradycję, wykorzystując przestrzeń Wrocławia jako pole refleksji nad pamięcią, tożsamością i krytyką instytucjonalną. Teoretyk i artystka wpisują się w dziedzictwo awangardy, która we Wrocławiu była zawsze przestrzenią dla działań innowacyjnych, często konfrontacyjnych wobec zastanych struktur. Prace Freino, choć oparte na współczesnych narzędziach i tematach, rezonują z myślą Ludwińskiego, zwłaszcza w kontekście przekraczania granic między sztuką a rzeczywistością oraz redefiniowania jej miejsca w przestrzeni publicznej. To symboliczne połączenie ukazuje ciągłość wrocławskiej awangardy jako żywego i dynamicznego nurtu.

Freino rozwija swoją strategię twórczą, opartą przede wszystkim na pracy w przestrzeni publicznej, traktując ją jako przestrzeń zarówno fizyczną, jak i symboliczną, w której ścierają się idee, czas i emocje. Idąc dalej tropem „fazy wyobraźni” Ludwińskiego, można powiedzieć, że proces twórczy Freino rozpoczyna się zgodnie z jego charakterystyką – od mentalnych spekulacji, w których artystka eksploruje symboliczne przestrzenie publicznych dyskursów.

Ten etap obejmuje analizę kontekstu podejmowanego tematu oraz kwerendę. Jak sama artystka pisze: „Moją pracownią zatem, nie jest wyizolowana przestrzeń, a żywa sfera publiczna. Materiałem twórczym, rzeczywistość, zarówno materialna, jak i niematerialna. Jeśli dla osób pracujących w kamieniu tworzywem jest fragment skały, a narzędziem dłuto, dla mnie tworzywem staje się istniejące w danym momencie miejsce, razem z jego symbolicznymi czy społecznymi uwarunkowaniami, całością jego złożonych kontekstów. Narzędziem zaś są przesunięcia i rekonfiguracje jego fragmenów”.² Zatem Freino traktuje przestrzeń jako punkt wyjścia do wyobrazeniowego budowania narracji. Spacerując, obserwując i rozmawiając z lokalnymi społecznościami, Freino wchodzi w relację z przestrzenią, pozwalając jej „mówić” i wywoływać impulsy twórcze. Ta faza to nie tylko zbieranie danych, obrazów, tekstów, dźwięków do tworzenia opowieści, ale także budowanie wyobrażeń, które będą rozwijane w dalszym procesie. Jest to dosłownie kolejny krok w procesie, bowiem artystka pisze, że pomysły na swoje prace wręcz „wychadza”. Proces konceptualizacji Freino jest zgodny z postulatem Ludwińskiego, aby sztuka w fazie wyobraźni była otwartą przestrzenią eksperymentu. Przygotowując realizację, artystka nie dąży do stworzenia finalnego obiektu, lecz testuje idee, medium i formę, które najlepiej oddadzą wyobrazeniową narrację danego miejsca.

Stwarzanie się zdarzeń artystycznych Freino na przykładzie omówionych w autoreferacie prac: *Konfluencja*, *Pomnik Emmy Goldman*, *Strajk!* i *Wszystko znajome postacie*

Karolina Freino opisuje swoje działania w przestrzeni publicznej jako zdarzenia. Jej prace artystyczne – mam na myśli obiekty sztuki, rzeczy, przedmioty – nie są statycznymi formami, lecz wydarzają się, czyli rozgrywają się w czasie i przestrzeni. To podejście jest bardzo bliskie mojej praktyce artystycznej,

² Zob. dyskutowany tu autoreferat Karoliny Freino, s. 8

w której obiekty na wystawie są reprezentacjami idei realizującej się poza wystawą – w przestrzeni społecznej i w umysłach ludzi. Zatem sama wystawa okazuje się nie być pierwszoplanowym efektem pracy artystycznej, podobnie jak u Karoliny.

W swoim autoreferacie Freino odwołuje się do refleksji teoretycznej Miwon Kwon, dotyczącej języka opisu współczesnych prac artystycznych. Bardzo cenię to spostrzeżenie Karoliny Freino, ponieważ świadczy o jej głębokiej świadomości własnych działań. Podzielam tę myśl, że współczesność charakteryzuje się deficytem odpowiedniego języka do opisu sztuki, co może sprawiać, że dla części odbiorców staje się ona trudna do zrozumienia. Uważam, że jest to jedna z najcenniejszych kwestii poruszonych w omawianym autoreferacie. „„Praca» już nie stara się być rzeczownikiem/obiektem, ale staje się czasownikiem/procesem, skłaniającym do krytycznej (nie tylko fizycznej) przenikliwości widzów, dotyczącej ideologicznych uwarunkowań ich odbioru. W tym kontekście, określona relacja między pracą i jej lokalizacją nie jest oparta na jej fizycznej trwałości [...], ale raczej na uznaniu jej niestałości i nietrwałości, co powoduje, że jest doświadczana jako niepowtarzalna i chwilowa sytuacja”³. W myśli Miwon Kwon sztuka site-specific ewoluuje od prac związanych z materialnym miejscem (np. architekturą) ku działaniom zorientowanym na relacje społeczne, konteksty kulturowe i tymczasowość. Freino rozwija tę ideę, traktując przestrzeń publiczną nie jako tło dla obiektu, ale jako dynamiczne medium, w którym powstają zdarzenia. Takie podejście znajduję w zdarzeniu *Konfluencja. Pomnik Emmy Goldman*, gdzie przestrzeń miejska i jej historia stają się integralnym elementem dzieła. Zdarzenie odbyło się w ramach 11. Kaunas Biennale (2017). Była to interaktywna instalacja intermedialna w przestrzeni

³ Zob. dyskutowany tu autoreferat, Karoliny Freino, s. 12-13

M. Kwon, *One Place After Another. Site-specific Art and Locational Identity*, The Mit Press, Massachusetts, London 2004, s. 24, tłumaczenie własne.

publicznej, inspirowana postacią Emmy Goldman – anarchistki i feministki. Dzieło nawiązuje do wielowątkowego dziedzictwa Goldman, w szczególności jej wpływu na ruchy społeczne, feministyczne i antysystemowe. Realizacja miała miejsce w Kownie, mieście silnie naznaczonym historią przemian społecznych i politycznych. Współczesne działania site-specific wydarzają się w określonym czasie, zamiast istnieć jako trwałe obiekty. Zdarzenia Freino, takie jak *Wszystko znajome postacie*, są zbudowane wokół procesualności – powstają jako wynik badań, negocjacji i eksperymentów, a ich ostateczna forma ujawnia się w momencie realizacji. Efemeryczność, tymczasowość nie jest tu niedostatkiem, lecz świadomym wyborem, który podkreśla ulotność i niepowtarzalność doświadczenia. Wydarzenie to zaistniało na przecięciu przestrzeni, czasu, historii, natury, kultury oraz doświadczenia osób w nim uczestniczących. Znamienne jest tutaj przejście od „obiektów” do „procesów” i „relacji”. Freino wprowadza do przestrzeni nowe, kontekstualne elementy. Na przykład w *Strajku!* monumentalny baner wywołał napięcie między codziennością przestrzeni publicznej a historycznym kontekstem protestu. Zdarzenie działa więc jako „przesunięcie” w znaczeniach miejsca. Wracając jeszcze do potrzeby rekonfiguracji języka na potrzeby opisu współczesnych praktyk artystycznych, słowa klucze Karoliny Freino to: koordynować, kompromisować, negocjować. Zdarzenia Freino wymagają wieloetapowych negocjacji z instytucjami, społecznościami i przestrzeniami, co włącza proces organizacyjny w istotę dzieła. W przypadku *Wszystko znajome postacie* przygotowanie pracy obejmowało zarówno fizyczne działania (np. wybór lokalizacji), jak i rozmowy z lokalnymi społecznościami, które współtworzyły kontekst i znaczenie dzieła. W ramach swoich przemysłów wnioskuję, że jest to język wspólnotowy. Zdarzenia Freino *Strajk!*, *Wszystko znajome postacie*, *Konfluencja. Pomnik Emmy Goldman* są zdarzeniami redefiniującymi miejsce. Te trzy projekty nie tylko adaptują się do miejsca, ale także aktywnie je przeformułują, otwierając nowe sposoby myślenia o przestrzeni jako o wspólnej sferze symbolicznej. Medium zdarzenia umożliwia

tworzenie przestrzeni potencjalnych. Zdarzenia Karoliny Freino oferują nowy język opisu współczesnych praktyk artystycznych. Dlatego z pełnym przekonaniem uważam, że „zdarzenie” można uznać za medium w języku sztuki.

Inny aspekt, na który chciałabym zwrócić uwagę analizując „zdarzenia” Freino, to afektywna ekspresja, która jest mi szczególnie bliska jako artystce i wykładowczyni. Afektywna ekspresja, rozumiana jako zdolność dzieła sztuki do wywoływania i modulowania emocji. Mam na myśli to, w jaki sposób można wpływać na emocje odbiorców i wywoływać w nich odpowiednie reakcje. Dla mnie projekty *Konfluencja*, *Pomnik Emmy Goldman*, *Strajk!* i *Wszystko znajome postacie* są doskonałymi przykładami sztuki, która angażuje odbiorców na poziomie emocjonalnym, posiada niezwykle potężny wpływ na codzienne decyzje i sposób postrzegania świata. Projekty artystyczne, takie jak te tworzone przez Karolinę Freino, często oddziałują subtelnie, wytrącając widza z automatyzmu percepcji i prowokując do refleksji nad otaczającą rzeczywistością. Przykładowo zdarzenie *Strajk!* wprowadza do przestrzeni publicznej elementy, które nie tylko opowiadają historię, ale także wywołują empatię czy gniew, zmuszając odbiorców do przeżycia sytuacji, którą w innych okolicznościach mogliby przeoczyć.

Z kolei w zdarzeniu *Wszystko znajome postacie* doświadczając emocji takich jak wzruszenie czy irytacja, odbiorcy mogą zmienić swoje podejście do codziennych wyborów, na przykład zwiększyć zaangażowanie w sprawy społeczne lub zmienić konsumenckie nawyki, chociażby mając na uwadze katastrofę klimatyczną. Na koniec – z jeszcze innej perspektywy – dodam, że projekty artystyczne pojawiające się w przestrzeni publicznej często zakłócają codzienną rutynę, zmuszając odbiorców do zatrzymania się i refleksji. Ten chwilowy zastój w automatycznych decyzjach może prowadzić do głębszej analizy ich wyborów w codziennym życiu.

Zapisywanie i dokumentowanie prac jako akt twórczy Karoliny Freino

W twórczości Karoliny Freino zapisywanie i dokumentowanie prac to nie tylko akt archiwizacji, ale przede wszystkim proces twórczy, który wymaga starannego podejścia. Rozważając ten aspekt w duchu teorii Miwon Kwon, proces ten ma kilka kluczowych cech.

Rekontekstualizacja dzieła: Dokumentacja prac Freino nie tylko utrwała zdarzenie, ale także je rekonstruuje w nowym kontekście – galerii, publikacji czy internetowego archiwum. W tym procesie sama dokumentacja zyskuje autonomiczny status dzieła sztuki, które odsyła do oryginalnego zdarzenia, jednocześnie generując nowe interpretacje.

Procesualność i wybór medium: Freino wykorzystuje fotografię, wideo, a nawet tekst jako narzędzia interpretacji, które mogą różnić się w zależności od specyfiki pracy. To medium staje się narzędziem wyobraźni, kontynuując twórcze przesunięcia i przesłania zaprojektowane w pierwotnym zdarzeniu.

Związek z miejscem: Na przykład w pracy *Strajk!* dokumentacja nie tylko przedstawia samą interwencję, ale także jej wpływ na przestrzeń publiczną i odbiorców. Karolina Freino pokazuje, że dokumentacja, podobnie jak sztuka site-specific, może być dynamicznym, twórczym procesem, który wykracza poza tradycyjne rozumienie archiwizacji i staje się integralną częścią dzieła.

Chciałabym tutaj podkreślić, że przesłana mi dokumentacja habilitacyjna została sporządzona z wyjątkową precyzją i starannością. Świadczy to o świadomym podejściu Freino do konstruowania narracji w dokumentacji, również naukowej, co odzwierciedla jej charakterystyczną skrupulatność.

Konkluzja

Po wnikliwym zapoznaniu się z przedstawionym wykazem aktywności naukowej i artystycznej dry Karoliny Freino, z pełnym przekonaniem stwierdzam, że jej działalność znacząco współtworzy historię uczelni, która ją zatrudnia, a także wnosi istotny wkład w rozwój współczesnej sztuki. Karolina Freino, operując efemerycznością i emocjonalnością, tworzy dzieła, które działają nie tylko w momencie ich doświadczania, ale także pozostają w pamięci odbiorców, stając się katalizatorem długotrwałych zmian społecznych. Jej twórczość potwierdza, że sztuka może zarówno wzbogacać wyobraźnię, jak i aktywnie zmieniać rzeczywistość społeczną, szczególnie w obszarze sztuki w przestrzeni publicznej. Freino łączy teorię z praktyką, podkreślając znaczenie dialogu między sztuką a społeczeństwem, co nadaje jej pracy wyjątkowy charakter. Po przeanalizowaniu przesłanej dokumentacji habilitacyjnej, przygotowanej na potrzeby postępowania habilitacyjnego, jednoznacznie oceniam rozprawę dry Karoliny Freino jako wybitne i oryginalne dokonanie artystyczne w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuk plastycznych i konserwacji dzieł sztuki. Dokumentacja spełnia wszystkie wymogi określone w art. 219 ust. 1 pkt. 1-3 *Ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz.U. z 2023 r., poz. 742). Prace Karoliny Freino są świadectwem artystycznej dojrzałości, samodzielności zawodowej oraz głębokiego zaangażowania w rozwój dyscypliny. Z pełnym przekonaniem wnioskuję o nadanie drze Karolinie Freino stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuk plastycznych i konserwacji dzieł sztuki. Rozprawa ta jest nie tylko znaczącym wkładem w reprezentowaną dziedzinę, ale również inspiracją dla młodych adeptek i adeptów sztuki.

Poznań: 27.01.2025 r.
Aleksander Krawiec

SKA